

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CHRISTO CAPITE|| TOTIVS ECCLESIAE,|| QVINQVE LIBRIS|| explicata.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

VIII. [Diluitur argumentum Secundum.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53845](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53845)

cedit. Si verò vox (DEVS) in propositione accipiat pro Deitate, sicut potest accipi, quia in Deo non distinguitur persona à natura; propositio est falsa, vt patet, nec probatio concludit. Nam essentia non est Deus, præter tres personas, & tamen non gignit, nec gignitur, nec procedit, quia distinguitur ratione à personis, quibus propriè cōuenit gigni, gigni, & procedere.

CAPVT VIII.

Diluitur argumentum Secundum.

Secundum
SECVNDVM argumentum est *TRANSMISSIONVM*, lib. I. cap. 5. Si tres personæ sint in essentia, erit in Deo quaternitas, non Trinitas. nam essentia, Pater, Filius, & Spiritus sanctus sunt quatuor nomina, & non synonyma, ergo quatuor nominibus significant. Item Pater, Filius, Spiritus sanctus sunt tres, & essentia nihil est horum. Nam essentia non est Pater, quia non genuit, nec Filius, quia non est res genita, nec Spiritus, quia non processit: est igitur quartum aliquid.
 Præterea essentia est fons personarum, ab illa enim emanant relationes, & proinde personæ, quæ relationibus constituantur; at fons, & riuuli distinguuntur realiter: Ergo essentia distinguitur realiter à tribus personis; ergo cum illa facit numerum quaternarium.
 Præterea Papistæ in Symbolo post illa verba; *Credimus unum Deum*, ponunt virgulam, ne cogantur dicere, *Credimus unum Deum Patrem*, ergo distinguunt Deum à Patre; infra etiam distinguunt Patrem à Filio, & Filium à Spiritu sancto; ergo sunt quatuor.
 Præterea Papistæ dicunt, tres personas in vno Deo resident, & vnum Deum se in tribus personis manifestare: quis est ille Deus? certè non Pater, non Filius, nec Spiritus, nullus enim horum se in tribus personis manifestauit, nec in vno horum tres personæ resident; igitur est quartus quidam Deus.

RESPONDEO, nullam nos quaternitatem in Deo constituisse; quin potius anathema dicere iis, qui quaternitatem

pro Trinitate colunt. Nec argumenta proposita nos quidquam mouent. Respondemus enim ad PRIMAM rationē, illa nomina non esse synonima, nec tamen significare quatuor res, sed vnā tantūm, si de re absoluta dicatur, vel tres tantūm, si de relatiuis. id quod indicare videtur A VGVS TINVS lib. 1. de doct. Christ. cap. 5. cū ait: *Res, quibus fruendum est, Pater, & Filius, & Spiritus est; eademq; Trinitas vna quadam summares.* Sed apertius ANSELMVS lib. de incarnatione Verbi, cap. 3. docet, tres personas esse tres res, & vnā rem: tres res relatiuas, & vnā absolutam. Nec est insolitum plura nomina non synonima, significare vnum, sed diuerso modo.

DICES, si ista nomina significant vnā rem absolutam, & tres relatiuas, ergo significāt quatuor res. RESPONDEO, nullam esse consequentiam, nam res illa absoluta non distinguitur re, sed ratione tantūm ab illis tribus relatiuis. Proinde in Deo est vnitas essentiæ, est Trinitas personarum, nulla verò quaternitas est.

Ad SECUNDAM dico, Essentiā esse illa tria, & illa tria esse essentiā. Quod autem essentia non generet, & Pater generet, non arguit distinctionem realem, sed rationis tantūm. Nam etiam homo & humanitas sunt vna res, & tamē homo generat, humanitas non generat.

Ad TERTIAM nego, Essentiā esse fontem personarum, aut relationum, nam personæ à personis producuntur, relationes autem non producuntur, vt relationes sunt; sed per se consequuntur ad productionem suppositorum, vide S. Thom. p. p. q. 40. art. 4. & in 1. sent. d. 27. q. 1. artic. 3. Immo A VGVS TINVS lib. 4. Trinit. cap. 20. contrario modo loquitur, cū dicit Patrem esse principium totius Diuinitatis. vbi tamen non vult dicere, Diuinitatem produci, sed Patrem esse principium omnium diuinarum personarum; quādoquidem Filium producit per generationem: & Spiritum sanctum per spirationem: ipse autem à nulla persona aut gignitur, aut spiratur.

Ad QUARTAM, de Symbolo, dico, illud argumentū militare contra Benedictum ARETIVM Zuinglianum. Ille enim in historia de supplicio Valentini Gentilis, cap. 6. & II. cū nesciret respondere ad argumentum Gentilis, qui probabat

bat solum Patrem esse vnum Deum, quia in Symbolo dicitur: *Credo in vnum Deum Patrem*: opem implorauit virgula vnus, quam inferendam esse dixit inter Deum & Patrem.

Ceterum Catechismi Catholici non habent istam virgulam, & Patres veteres, exponentes Symbolum, semper legunt vnum Deum Patrem, vt IRENAEVS lib. 1. cap. 2. CRYSTIANVS catech. 7. RVFFINVS explicat. Symboli, & alij. Quamquam etiam si distingueremus Deum à Patre, per vnica virgulam, non propterea introduceretur qua ternitas noster ibi Deus distingueretur à Patre, vt significaretur, nomine Dei non comprehendi solum Patrem, sed etiã Filium & Spiritum sanctum. Quemadmodum autem vocari Patrem in Symbolo vnum Deum, non repugnet Filij Diuinitas, separata non semel est explicatum; praetertim cum in eodem Symbolo dicatur Filius vnicus Dominus noster, nec tamen vnica neget Patrem quoque esse vnicum Dominum nostrum.

Ad QUINTAM respondeo, cum Deum dicimus se manifestasse in tribus personis, velle nos dicere, Deum esse tres personas, & hoc nobis reuelatum esse diuinitus. Quod petunt, quis est ille Deus? an Pater, an Filius? Respondeo, Diuinitas, siue est Trinitas, siue est Pater, & Filius, & Spiritus sanctus. quidquid enim horum respondeatur, rectissime respondebitur pariratione qui dicunt, si qui tamen Catholicorum ita dicunt, tres personas in vno Deo residere, aliud significare volunt, quam tres personas vnus esse Deitatis, vnus essentiae, vnus naturae, nec de verbis, constat, controuersia facienda est, vt Augustinus beatus nuit lib. 1. retract. cap. 15.

CAPVT IX.

Diluitur argumentum Tertium.

» **T**ERTIVM argumentum. Pater est ingenerabile, & Filius genitus, ergo non sunt vnus Deus, alioquin vnus Deus erit genitus, & non genitus, quod implicat contradictionem. ITEM, generabile & ingenerabile differunt plusquam genere, sicut corruptibile & incorruptibile, ergo Pater & Filius differunt plusquam genere.